

Puzzelen met poëzie in de ANT2-klas

Met poëzie zijn leuke dingen te doen in een Alfa-NT2 klas. In deze bijdrage van Rémy van Rijswijk, studente Taalwetenschap in Nijmegen, een voorbeeld van een speelse benadering van conventies en riedels bij een ontmoeting.

RÉMY VAN RIJSWIJK/STUDENT RADBOUD UNIVERSITEIT

Ook poëzie hoort bij taal: het is de creatieve kant van het Nederlands. Het lijkt mij belangrijk dat NT2-cursisten hiermee in aanraking komen, zodat ze ontdekken dat het leren van Nederlands niet alleen het middel is om de maatschappelijke ladder te beklimmen, maar dat ze er ook plezier aan kunnen beleven. Naast deze versiering van het (A)NT2-onderwijs draagt het bij aan de taalvaardigheid – en dat hoeft niet beperkt te blijven tot leesvaardigheid. Bovendien is het bepaald niet lastig om poëzie in de taalklas te integreren. Zo heb ik onderstaande opdracht bedacht.

Ontmoetingsriedels

Alle NT2-docenten kennen waarschijnlijk de oefeningen en conventies rond ontmoetingen en de eerste gesprekjes daaromheen.

Ik zie Fatma, en Fatma ziet mij. Dag Fatma, zeg ik, hoe gaat

het? Niet goed, zegt Fatma, ik ben ziek. Wat heb je?, vraag ik etc.

Na zo'n introductie en oefening van de ontmoetingsrituelen, een wat minder alledaagse ontmoeting: namelijk met de zee.

Dag zee: een dialoog

Het volgende gedicht van Frank Eerhart (zie illustratie) heb ik gekozen vanwege de simpele woordkeuze en vanwege het mooie patroon van interactie rond een ontmoeting. Eerst zou je het gedicht een keer of wat voor moeten lezen. En vervolgens even bespreken met de cursisten. Hebben ze door dat het om een speelse variatie van een ontmoeting gaat? Weten ze wat eb is?

Vervolgens zouden de cursisten het gedicht in tweetallen hardop kunnen lezen. De een speelt de ik-figuur, de ander de zee. De rollen omdraaien kan ook.

Een puzzel

Van het gedicht zou ook een puzzel gemaakt kunnen worden. Met uitzondering van de eerste zin, 'ik zie de zee', heb ik het gedicht in vier stukken opgedeeld en deze stukken door elkaar gehusseld:

ik zie de zee.
de zee ziet mij
dag zee
hoe gaat het?
ik eb, zegt de zee
wat heb je?, zeg ik
ik heb eb.
doet dat zeer?
nee, zegt de zee
een zee heeft geen zeer.

wat heb je? zeg ik
ik heb eb

doet dat zeer?
nee, zegt de zee
een zee heeft geen zeer

de zee ziet mij
dag zee

hoe gaat het zee?
ik eb, zegt de zee

Opdracht

De klas wordt (ook) in vieren gedeeld en, na het presenteren van de eerste zin, die op het bord geschreven wordt, krijgt ieder groepje één stukje. Er is eerst wat tijd om per groepje over de gekregen zinnen te praten. De docent loopt dan rond en beantwoordt eventuele vragen over de woorden. Legt bijvoorbeeld nog een keer uit wat eb is. Daarna kiest ieder groepje een voorlezer en een schrijver uit. De stukjes worden dan één voor één voorgelezen (de docent zorgt er wel voor dat dit in willekeurige volgorde gebeurt) en tegelijkertijd op het bord geschreven. Dan wordt er gezamenlijk overlegd wat de juiste volgorde is. De docent leidt de discussie, maar ver raadt natuurlijk niets. Gebruiken de cursisten de vergelijking met de ontmoeting bij het praten over de goede volgorde? Wanneer alle puzzelstukjes op hun plaats zijn terecht gekomen, komt een derde afgevaardigde van het groepje (als de groepjes zo groot zijn) om hun stukje in de juiste volgorde te plaatsen op het bord.